

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoCsp/38/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6423201334
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6423201334.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XXX, XXX XX D. E., právne zastúpená Mgr. Richardom Bebjakom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Lermontovova 14, 811 05 Bratislava, proti žalovanému: Prima banka Slovensko, a.s, so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, právne zastúpený SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefánikova 8, 811 05 Bratislava, IČO: 36 853 186, o zaplatenie 7 875,18 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 5Csp/26/2023 – 149 zo dňa 06. septembra 2023, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaný **j e p o v i n n ý** nahradiť žalobkyňi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100% do troch dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 7 875,18 € s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne počnúc dňom 09.05.2023 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 249,86 €, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia (prvý výrok) a zaplatiť žalobkyňi náhradu trov konania v rozsahu 100% do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodne o ich výške (druhý výrok).

2. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalobkyňa uzatvorila so žalovaným dňa 19.09.2013 zmluvu o úvere č. XXXXX (ďalej aj „zmluva o úvere č. 1“), na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyňi úver vo výške 4 400,- €. Žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť celkovú čiastku 9 112,- € v 120 mesačných splátkach po 74,10 € počnúc dňom 21.10.2013, pričom každá ďalšia splátka bola splatná k 20. dňu v mesiaci, dátum konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý na 20.09.2023, poplatok za poskytnutie úveru bol dohodnutý vo výške 220,- €, výška úrokovej sadzby 15,9% ročne, RPMN vo výške 19,01% a priemerná hodnota RPMN bola uvedená vo výške 18,84%. Žalobkyňa na úver zaplatila spolu sumu 8 827,43 €.

3. Dňa 03.07.2014 uzatvorila žalobkyňa so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXX (ďalej aj „zmluva o úvere č. 2“), na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyňi úver vo výške 4 700,- €. Žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť celkovú čiastku 8 969,80 € v 120 mesačných splátkach po 72,79 € počnúc dňom 15.07.2014, pričom každá ďalšia splátka bola splatná k 15. dňu v mesiaci, dátum konečnej splatnosti úveru bol dohodnutý na 17.06.2024, poplatok za poskytnutie úveru bol dohodnutý vo výške 235,- €, výška úrokovej sadzby 13,9% ročne, RPMN vo výške 16,61% a priemerná hodnota RPMN bola uvedená vo výške 17,94%. Žalobkyňa na úver zaplatila spolu sumu 7 712,75 €.

4. Žalobkyňa výzvou zo dňa 26.04.2023 vyzvala žalovaného na zaplatenie sumy 7 440,18 € titulom bezdôvodného obohatenia a nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 499,72 € do 08.05.2023.

5. Súd prvej inštancie mal za to, že zmluvy o úvere sú zmluvami spotrebiteľskými podľa § 52 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej aj „OZ“) a zároveň zmluvami o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv (ďalej aj „zákon č. 129/2010 Z.z.“ alebo „zákon o spotrebiteľských úveroch“).

6. Podľa názoru súdu prvej inštancie v zmluvách o úvere žalovaný nesprávne uvádzal výšku poskytnutého úveru 4 400,- €, resp. 4 700,- €, nakoľko v čl. V písm. A. body 3. a 4. Všeobecných obchodných podmienok žalovaného (ďalej aj „VOP“) je uvedené, že po splnení podmienok stanovených v úverovej zmluve poskytne banka klientovi na úverový účet peňažné prostriedky formou úveru, a to jednorazovo do výšky stanovenej v úverovej zmluve. Úver bude v deň čerpania úveru poskytnutý na úverový účet v plnej výške, z ktorej bude automaticky inkasovaný poplatok za poskytnutie úveru a zvyšná suma peňažných prostriedkov úveru bude poukázaná na klientom určený účet v zmysle úverovej zmluvy, pričom tento postup v zmysle VOP žalovaný v konaní potvrdil, z čoho podľa súdu prvej inštancie vyplýva, že žalovaný žalobkyňi reálne poskytol len sumy 4 200,- € a 4 465,- €, nakoľko od sumy 4 400,- € odpočítal poplatok za poskytnutie úveru vo výške 220,- € a od sumy 4 700,- € poplatok za poskytnutie úveru vo výške 235,- €. Súd prvej inštancie poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-377/14 (Ernst Georg Radlinger, Helena Radlingerová proti FINWAY a. s.), v ktorom o štvrti z predložených prejudiciálnych otázok rozhodol tak, že „Článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES ako aj bod I prílohy I smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené.“ Poukázal tiež na body 87. a 90. odôvodnenia predmetného rozhodnutia, podľa ktorých neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru bude nutne viesť k podhodnoteniu RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru a informácia o celkových nákladoch úveru vo forme miery vypočítanej podľa jednotného matematického vzorca spotrebiteľovi umožňuje porovnať ponuky úverov a posúdiť rozsah jeho záväzku.

7. Uvedený postup zo strany žalovaného tak podľa súdu prvej inštancie znevýhodňuje spotrebiteľa – žalobkyňu nielen pre podhodnotenie RPMN, ale aj z dôvodu, že sa úročí nielen suma reálne poskytnutej istiny úveru, ale aj poplatok za poskytnutie úveru, avšak reálne má spotrebiteľ k dispozícii sumu zníženú o tento poplatok. V nadväznosti na to je údaj o RPMN uvedený v zmluvách o úvere nesprávny, vypočítaný v neprospech spotrebiteľa, nakoľko vychádzal z vyššej sumy istiny úveru ako reálne poskytnutej a nižších celkových nákladov spojených s poskytnutím úveru, zmluvy o úvere tak neobsahujú správny údaj o výške istiny úverov, celkových nákladov s nimi spojených a o RPMN, čo má za následok, že poskytnuté úvery sú bezúročné a bez poplatkov v súlade s § 11 ods. 1 písm. b) a d) zákona č. 129/2010 Z.z. Z uvedeného dôvodu mal žalovaný nárok iba na vrátenie reálne poskytnutých istín úverov. Keďže žalobkyňa zaplatila na úvery sumy 8 827,43 € a 7 712,75 €, došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu spolu vo výške 7 875,18 € (8 827,43 € - 4 200,- € a 7 712,75 € - 4 465,- €).

8. Súd prvej inštancie poznamenal, že ak by bol žalovaný poskytol žalobkyňi na jej osobný účet (nie na úverový) sumu úverov deklarovaných v zmluvách (4 400,- € a 4 700,- €) a až následne by zinkasoval z účtu žalobkyne poplatky za poskytnutie úverov, bol by údaj o výške spotrebiteľského úveru v zmluvách o úvere uvedený vo výške sumy finančných prostriedkov reálne poskytnutých na základe zmlúv, tak ako to požaduje § 2 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch. Poukázal na rozhodnutia najvyššej súdnej autority – Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/287/2021 zo dňa 30.06.2022, 7Cdo/277/2020 zo dňa 30.06.2022.

9. K žalovaným vznesenej námietke premlčania práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia súd prvej inštancie uviedol, že toto právo nie je premlčané v subjektívnej dvojročnej premlčacej dobe podľa § 107 ods. 1 OZ plynúcej odo dňa, keď sa žalobkyňa dozvedela, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil, nakoľko podľa súdu prvej inštancie sa žalobkyňa o tom dozvedela až dňa 19.04.2023 od svojho právneho zástupcu na základe posúdenia a právnej analýzy

zmlúv o úvere predložených mu žalobkyňou, o čom svedčí nielen jej výpoveď v tomto konaní, ale aj záznam o vykonaní porady s klientom. Ku dňu podania žaloby (09.05.2023) teda subjektívna dvojročná premlčacia doba neuplynula. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo/29/2021 zo dňa 28.09.2021.

10. Súd prvej inštancie mal za to, že k premlčaniu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia nedošlo ani v objektívnej desaťročnej premlčacej dobe podľa § 107 ods. 2 OZ, nakoľko istiny úverov žalobkyňa zaplatila dňa 22.06.2018 a 15.07.2019, ďalšími platbami nad ich rámec už dochádzalo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného, teda ku dňu podania žaloby (09.05.2023) ani táto premlčacia doba neuplynula. Pri stanovení objektívnej premlčacej doby pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia ako desaťročnej a nie trojročnej vychádzal súd prvej inštancie s poukazom na čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článok 3 ods. 1 základných zásad Civilného sporového poriadku zo záverov rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-485/19 zo dňa 22.04.2021, podľa ktorého: „1. Zásada efektivity sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá stanovuje, že na žalobu podanú spotrebiteľom o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách alebo na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, sa vzťahuje trojročná premlčacia lehota, ktorá začína plynúť odo dňa, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu. 2. Článok 10 ods. 2 a článok 22 ods. 1 smernice 2008/48, ako boli vyložené rozsudkom z 9. novembra 2016, Home Credit Slovakia (C-42/15, EU:C:2016:842), sa majú uplatniť na zmluvu o úvere, ktorá bola uzatvorená pred vyhlásením uvedeného rozsudku a pred zmenou vnútroštátnej právnej úpravy vykonanou s cieľom dosiahnuť súlad s výkladom, ktorý bol v ňom prijatý.“, ako aj uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/268/2021 zo dňa 28.02.2022, ktorého právna veta znie: „Analogická aplikácia desaťročnej objektívnej premlčacej doby súdmi Slovenskej republiky pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka) získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je právnym dôsledkom prednosti rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C - 485/19 zo dňa 22. apríla 2021 v právnom poriadku Slovenskej republiky.“. Súd prvej inštancie považoval konanie žalovaného pri uzatváraní zmlúv, ktorý nerešpektoval ustanovenia zákona slúžiace na ochranu spotrebiteľa za nesúladne s dobrými mravmi.

11. Súd prvej inštancie preto uzavrel, že právo žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčané nie je.

12. Pokiaľ ide o žalobkyňou uplatnený úrok z omeškania, súd prvej inštancie mal za to, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením peňažného dlhu dňom 09.05.2023, t.j. dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty uvedenej vo výzve žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd prvej inštancie priznal žalobkyni úrok z omeškania z celkovej priznanej sumy 7 875,18 € od 09.05.2023 do zaplatenia vo výške 8,5% ročne s poukazom na § 517 ods. 2 OZ a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej aj „nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z.“).

13. Napokon s poukazom na ust. § 121 ods. 3 OZ a § 251 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej aj „CSP“) a contrario, súd prvej inštancie priznal žalobkyni ako náklady spojené s uplatnením pohľadávky aj náklady právneho zastúpenia advokátom za predžalobnú výzvu adresovanú žalovanému vo výške 249,86 €.

14. Súd prvej inštancie teda vyhovel žalobe v celom rozsahu.

15. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP vzhľadom na plný úspech žalobkyne v konaní. Dodal, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

16. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Rozhodnutie súdu prvej inštancie označil za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, t.j. z dôvodov, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie

vo veci; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

17. Podľa žalovaného rozsudok Súdneho dvora EÚ C-377/14 nedáva odpoveď na otázku, od ktorej vyriešenia záviselo napadnuté rozhodnutie. Súd jeho závery mechanicky aplikoval na túto vec, hoci išlo o skutkovo a právne diametrálne odlišnú situáciu. Rozdiel videl žalovaný v tom, že spoločnosť F., G. patrí medzi nebankové subjekty, ktorých praktiky bývajú často dôvodne kritizované a deformujú finančný trh. Naproti tomu žalovaný je štandardnou úverovou inštitúciou, má povolenie na vykonávanie bankových činností a jeho činnosť podlieha sprísnenému dohľadu vykonávanému Národnou bankou Slovenska, preto iný ako štandardný postup pri poskytovaní úveru zo strany žalovaného neprichádza do úvahy.

18. Ďalší rozdiel videl v tom, že spotrebiteľom – manželom H. nebola reálne vyplatená žiadna suma. Poukázal na bod 30. odôvodnenia predmetného rozsudku SD EÚ, z ktorého vyplýva, že nebankový úver sa použil na úhradu staršieho úveru „do rúk súdneho exekútora“, na úhradu notárskej zápisnice, ako aj na úhradu poplatku za úver, prvej splátky a časti nasledujúcich splátok úveru. Žalovaný však v prípade zmluvy o úvere č. 1 poukázal na úverový účet žalobkyne v súlade s čl. V písm. A ods. 4 VOP sumu 4 400,- € a v prípade úverovej zmluvy č. 2 v súlade s čl. 3.5 Obchodných podmienok pre úvery občanom (ďalej aj „OP“) sumu 4 700,- €, o čom svedčia pohyby na účte a história transakcií predložené stranami sporu v konaní pred súdom prvej inštancie. Poplatok za poskytnutie úveru bol v oboch prípadoch účtovaný hneď na to, ako bol úver poskytnutý a zvyšok bol žalobkyňi vyplatený na ňou určený účet. Podľa názoru žalovaného týmto vopred dohodnutým postupom nebola žalobkyňa ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch. Podotkol, že dojednanie poplatku za poskytnutie úveru ako inštitút odplaty za dojednanie záväzku poskytnúť úver vyslovene predpokladá § 499 ObZ.

19. Záver súdu prvej inštancie, že uvedený postup nie je správny, hoci zodpovedá VOP považoval za prísne formalistický a ignorujúci reálny obsah občianskoprávných vzťahov. Poukázal na to, že pokiaľ sú na úhradu poplatku použité peňažné prostriedky z poskytnutého spotrebiteľského úveru, musí byť celková výška úveru vždy znížená o sumu tohto poplatku. Nie je ničím výnimočným, že spotrebiteľ nedisponuje inými peňažnými prostriedkami a peniaze, ktoré inkasoval z banky, by použil na zaplatenie poplatku za poskytnutie úveru, aby sa vyhol eventuálnemu omeškaniu a následkom predpokladaným v zmluve o úvere. Ak spotrebiteľ nemá dostatok finančných prostriedkov na úhradu poplatku za poskytnutie úveru, je účelné a vzájomne výhodné, ak bude tento poplatok zúčtovaný z poskytnutého úveru. Nemusí to byť pritom iba otázka nedostatku financií, ale aj výsledok konsenzu medzi kontrahentmi, ako u žalobkyne a žalovaného.

20. Súd túto dohodu obsiahnutú vo VOP tvoriacich neoddeliteľnú súčasť zmlúv o úvere a OP tvoriacich neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy č. 2 ignoroval. Žalovaný poukázal na odbornú literatúru a súdnu prax, podľa ktorých sa na to, aby boli všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy nevyžaduje ich osobitný podpis.

21. Žalovaný poukázal na to, že žalobkyňa vopred vedela, že musí zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru, poznala jeho výšku a rovnako spôsob jeho zúčtovania. Ak napriek tomu úverové zmluvy uzavrela (čím nepochybne vyjadrila svoj súhlas aj s poplatkom, jeho výškou a spôsobom úhrady), poplatok za poskytnutie úveru nielenže nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ale nemožno ani uvažovať o ňom ako o náklade, ktorý by mal byť v rozpore so zákonom zahrnutý do celkovej výšky úveru. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo/294/2019 zo dňa 28.02.2022: „Nemožno opomenúť tú skutočnosť, že bolo na dovolateľovi, ktorý mohol posúdiť hospodárske dôsledky vyplývajúce zo Zmluvy, či ju uzavrie, a ak sa mu poplatok za poskytnutie úveru, ktorý bol v Zmluve vyjadrený určito, jasne a zrozumiteľne, javil vysoký, nič mu nebránilo obrátiť sa na iný subjekt. Dovolací súd má za to, že nemožno tolerovať, aby dovolateľ, ktorý vopred vedel, že bude musieť zaplatiť poplatok za poskytnutie úveru a zároveň poznal jeho výšku, Zmluvu aj napriek tomu uzavrel, teda s poplatkom a jeho výškou súhlasil, následne zaujal stanovisko, že poplatok predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.“

22. Vzhľadom na vyššie uvedené určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru tak podľa žalovaného pre neho predstavuje neprímerane tvrdú sankciu.

23. Zdôraznil, že žalobkyňa nevyužila právo odstúpiť od úverovej zmluvy, nepožadovala úpravu zmluvných podmienok (napr. formou dodatku), nepodala sťažnosť ani reklamáciu na poskytnuté

bankové služby, oba úvery dobrovoľne predčasne splatila v celom rozsahu pred podaním žaloby (úver č. 2 takmer 3 a pol roka pred iniciovaním tohto konania), pri úvere č. 1 zaplatila o 284,57 € menej a pri úvere č. 2 o 1 257,05 € menej ako bolo dohodnuté (pôvodná celková čiastka úveru, ktorú mala zaplatiť). Žalovaný bol názoru, že iniciovanie tohto súdneho konania za daných okolností prípadu vykazuje znaky zneužitia subjektívnych práv žalobkyňou na škodu žalovaného. S poukazom na českú odbornú literatúru mal za to, že zneužitím práva je aj jeho výkon, ktorý vzhľadom na doterajšie správanie strany nebolo možné očakávať, ktorý je v rozpore s jeho predchádzajúcim konaním, čo je podľa žalovaného aj tento prípad. Orgán aplikujúci právo by mal pri zohľadnení skutkových okolností konkrétneho prípadu citlivo vyhodnotiť zámer strany vykonávajúcej subjektívne právo a dôsledky výkonu tohto práva na protistranu. Súd prvej inštancie napriek apelu žalovaného neposudzoval konanie žalobkyne cez prizmu dobrých mravov a už vôbec nevážil aplikáciu základného princípu podľa čl. 5 CSP (zákaz zneužitia práva) v spojení so súkromnoprávnymi zásadami „neminem laedere“ (nikoho nepoškodzovať) a „pacta sunt servanda“ (zmluvy sa musia dodržiavať), ktoré platia aj pre „privilegovaných“ spotrebiteľov. Nevysporiadanie sa súdu prvej inštancie s ním namietaným zneužitím práva zo strany žalobkyne považoval žalovaný za inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku, absenciou riadneho a presvedčivého odôvodnenia rozsudku majúcu za následok jeho nepreskúmateľnosť. Poukázal na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR publikované v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 2/2022, podľa ktorého v zásade nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá tzv. inú vadu konania, čo vyplýva aj z rozhodnutia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia NS SR sp. zn. 1 VCdo 2/2017 zo dňa 19.04.2017.

24. Žalovaný podporne nesúhlasil ani s právnym názorom súdu prvej inštancie o nepremičaní práva žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia v subjektívnej ani objektívnej premlčacej dobe. Mal za to, že na porade s advokátom neboli žalobkyňa oznámené skutkové okolnosti tohto prípadu (kto bol jej veriteľom, koľko mu uhradila a pod.), advokát jej v rámci poskytnutého právneho poradenstva len ozrejmil, ako možno nárok vyplývajúci z týchto skutkových okolností právne kvalifikovať, čo pre posúdenie plynutia subjektívnej premlčacej doby s poukazom na rozsiahlu judikatúru NS SR a NS ČR nie je relevantné. Podstatné je len to, kedy sa subjekt oprávnený z bezdôvodného obohatenia dozvie o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného. Poukázal tiež na judikatúru, v zmysle ktorej vedomosť osoby o určitých skutočnostiach je vnútorným psychickým stavom a preto nemôže byť predmetom dokazovania. Predmetom dokazovania môžu byť iba skutočnosti vonkajšieho sveta, prostredníctvom ktorých sa tento vnútorný psychický stav subjektu prejavuje navonok, a teda okolnosti, z ktorých možno existenciu vedomosti vyvodiť. Žalovaný v tejto súvislosti uviedol, že v rámci úverových vzťahov má dlžník vedomosť o tom, komu plní, bezprostredne po uzavretí zmluvy. Žalobkyňa uzavrela zmluvu o úvere č. 1 dňa 19.09.2013 a zmluvu o úvere č. 2 dňa 03.07.2014. Počas celého trvania úverového vzťahu vedela, že plní v prospech žalovaného Prima banka Slovensko, a.s. Rozsah bezdôvodného obohatenia je podľa názoru žalovaného spotrebiteľovi zrejmy už pri realizácii úhrady splátky úrokov alebo poplatkov (na ktoré veriteľ nemal nárok), najneskôr však pri splatení úveru. Vtedy nepochybne vie určiť, akú celkovú čiastku veriteľovi uhradil. Žalobkyňa sa na pojednávaní dňa 06.09.2023 vyjadrila: „Ja som si myslela, že mi príde toľko peňazí, čo je uvedené na zmluve.“ Žalobkyňa mala k dispozícii všetky informácie potrebné na uplatnenie domnelého nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia už v momente, keď žalovaný zúčtoval poplatok za poskytnutie úveru (resp. ako žalobkyňa sama uviedla, „keď jej prišli peniaze na účet v nižšej výške“) a následne inkasoval jednotlivé splátky úrokov alebo ďalších poplatkov.

25. Žalovaný citoval z bodu 62. odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 11Csp/133/2019 – 46 zo dňa 18.10.2019, potvrdeného rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 9Co/125/2019 – 151 zo dňa 29.09.2020: „...pre súd je nemysliteľné, aby bol akceptovateľný názor o plynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby až od času, kedy sa žalobkyňa údajne dozvedela o bezdôvodnom obohatení žalovaného od I. J. K. K. B. D.. Ustanovenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka by totiž stratilo svoje opodstatnenie, keďže každý oprávnený subjekt by si počiatok plynutia tejto lehoty prispôbil tak, aby nárok premlčaný nebol, keďže posúdenie by záviselo len od jeho tvrdenia. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na nevyvrátiteľnú domnienku o znalosti právnych predpisov upravenú v § 2 zákona č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov SR, podľa ktorého o všetko čo bolo v zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému koho sa týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná.“ Analogicky poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 249/2023 zo dňa 10.05.2023:

„Začiatok plynutia premlčacej doby vo všeobecnosti nemôže byť závislý od vôle subjektu. Musí byť určiteľný na základe objektívneho kritéria, ktorým v okolnostiach veci je vznik objektívnej možnosti zabezpečiť dôkazy alebo určiť rozsah škody, teda nie až momentom vyhotovenia dôkazu (posudku) o ňom. Preto, ak neexistovala objektívna prekážka vyhotovenia dôkazu o rozsahu škody, nie je možné považovať za ústavne nesúladný záver, že okamih začiatku plynutia premlčacej doby bol určený na základe tejto úvahy.“

26. Pokiaľ ide o ustálenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, žalovaný podrobil kritike uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/268/2021 zo dňa 28.02.2022, z ktorého súd prvej inštancie v spojení s rozsudkom SD EÚ C-485/19 zo dňa 22.04.2021 tento záver vyvodil, keď uviedol, že Najvyšší súd SR bez meritórneho prieskumu odmietol dovolanie žalovaného a formálne dospel k uvedenému (nepreskúmateľnému) záveru, hoci sa osobitne nezaoberal súvisiacimi hmotnoprávnymi otázkami. Odcitoval 1. výrok výrokovej časti rozsudku SD EÚ C-485/19 uvedenej už v bode 10. odôvodnenia tohto rozsudku osobitne zvýrazniac jeho časť týkajúcu sa nekalých podmienok. Mal za to, že skutkové a právne okolnosti tohto prípadu sú odlišné, pretože žalobkyňa sa nedomáha vydania plnenia poskytnutého na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, jej nárok má vyplývať z toho, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov zo zákona (§ 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z.) pre absenciu zákonom stanovených náležitostí. Poukázal tiež rozsudky SD EÚ z 9. júla 2020 vo veci Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C-698/18 a C-699/18, a zo 16. júla 2020, CaixaBank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 a C-259/19, z ktorých vyplýva, že stanovenie primeraných lehôt spotrebiteľom na podanie žaloby pod hrozbou premlčania v záujme právnej istoty je zlučiteľné s právom Európskej únie. To sa týka aj pravidla umožňujúceho vzniesť námietku premlčania proti žalobám podaným spotrebiteľom aj pri žalobách o uplatnenie reštitučných účinkov vyplývajúcich z určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Ak je premlčacia lehota stanovená v zákone a je vopred známa, ide o dostatočné opatrenie na to, aby dotknutému spotrebiteľovi umožnila pripraviť a podať účinný prostriedok nápravy. Dĺžka premlčacej lehoty tak sama osebe nie je nezlučiteľná so zásadou efektivity. Z uvedeného žalovaný vyvodil, že aplikácia 3-ročnej objektívnej premlčacej doby za okolností tohto prípadu nekoliduje s rozhodovacou praxou SD EÚ a nepoškodzuje práva spotrebiteľov.

27. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu zamietol. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania.

28. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhla odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny. Mala za to, že súd prvej inštancie vykonal vo veci náležité dokazovanie, vec správne právne posúdil, napadnutý rozsudok považuje za spravodlivý, náležité odôvodnený a preskúmateľný. Súd prvej inštancie oprel svoje rozhodnutie o stanoviská a rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. Preto žalobkyni nie je zrejmé, prečo žalovaný ako bankový subjekt poskytujúci spotrebiteľské úvery nerešpektuje ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, ktorý identickú zmluvu žalovaného posúdil ako bezúročný a bez poplatkov pre nesúlad so zákonom č. 129/2010 Z.z., pretože ak veriteľ poplatok za poskytnutie úveru zrazí z istiny hneď pri uzavretí zmluvy, takýto poplatok nemožno zahrnúť do celkovej výšky spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie výslovne vo svojom rozhodnutí v bode 36. odôvodnenia poukázal na rozhodnutia vyšších súdnych autorít, a to rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/287/2021 zo dňa 30.06.2022 a 7Cdo/277/2020 zo dňa 30.06.2022 v identických veciach žalovaného (identické formulárové zmluvy o úvere a spôsob započítania poplatku za poskytnutie úveru).

29. Podľa názoru žalobkyne súd prvej inštancie sa správne vysporiadal aj s námietkou premlčania vznesenou žalovaným opätovne s poukazom na rozhodovaciu prax najvyššieho súdu. Žalovaný v rámci odvolania opakovane poukazuje na niektoré staršie a prekonané rozhodnutia súdov, pričom absolútne ignoruje najnovšiu rozhodovaciu prax dovolacieho súdu ohľadne plynutia subjektívnej a objektívnej premlčacej doby pri nároku spotrebiteľa o vydanie bezdôvodného obohatenia zo spotrebiteľskej zmluvy.

30. Napokon mala žalobkyňa za to, že z jej strany nemohlo dôjsť k žalovaným namietanému zneužitiu práva, svoj nárok si uplatnila plne v súlade so zákonom a s aktuálnou judikatúrou Najvyššieho súdu SR (viď rozhodnutie sp. zn. 9Cdo 287/2021 zverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR 4/2022), ktorá sa týka konkrétne žalovaného ako dodávateľa finančnej služby a identického účtovania poplatkov za poskytnutie úveru v spotrebiteľskej zmluve o úvere.

31. Ďalšie vyjadrenia v odvolacom konaní podané neboli.

32. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalovaného podľa § 34 ods. 1 CSP preskúmal vec len v rozsahu odvolania podľa § 379 CSP, z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 CSP a mimo nich podľa § 380 ods. 2 CSP v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok, ktoré vady nezistil, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP z dôvodu, že pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie a prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval dôležitý verejný záujem. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k názoru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo svojich výrokoch vecne správny a je potrebné ho podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v podrobnostiach poukazuje.

33. Odvolací súd na zdôraznenie vecnej správnosti tohto výroku napadnutého rozsudku, reagujúc na odvolacie dôvody žalovaného udáva, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správny skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil.

34. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že rozsudok SD EÚ vo veci C-377/14 zo dňa 21.04.2016 nie je pre tento spor relevantný. Pre posúdenie tohto prípadu nie je podstatné, či spotrebiteľský úver poskytol nebankový subjekt, alebo banka, ale či boli dodržané ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. Samotné skutočnosti, že žalovaný je bankou disponujúcou bankovým povolením na svoju činnosť a že podlieha dohľadu Národnej banky Slovenska ešte automaticky neznamenajú, že nemohlo pri poskytnutí spotrebiteľského úveru zo strany žalovaného dôjsť k porušeniu zákona č. 129/2010 Z.z.

35. Ani skutočnosť, že manželom H. nebola z poskytnutého úveru vyplatená žiadna suma nie je rozhodujúca. Je vecou zmluvy, že okrem poplatku za poskytnutie úveru bolo v nej určené, že zvyšné prostriedky z úveru sa nevyplatia „do rúk“, či na účet dlžníka, a ten následne nevyplatí starý úver, ale že sa priamo poukážu súdnemu exekútorovi tento starý úver vymáhajúcemu a zo zvyšku sa priamo poskytovateľom úveru uhradí časť splátok poskytnutého úveru. Pokiaľ však ide o samotný poplatok za poskytnutie úveru, situácia bola identická. Na rozdiel od poplatku za poskytnutie úveru, bola úverová istina poskytnutá na úhradu iného úveru a splátok úveru. Podstatou problému nie je skutočnosť, či subjekt poskytujúci úver si účtuje poplatok za poskytnutie úveru, ani „technická“ záležitosť, či si tento poplatok sám hneď zrazí, alebo ho spotrebiteľ zaplatí dodatočne. Súd prvej inštancie ani nespochybňoval, že by veriteľ – banka nemal právo na poplatok za poskytnutie úveru. Podstatným je, do čoho si veriteľ poplatok za poskytnutie úveru započíta, či do istiny úveru, alebo do celkových nákladov spojených s úverom. Poplatok za poskytnutie úveru je totiž v zmysle § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. súčasťou celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, nie súčasťou celkovej výšky (istiny) spotrebiteľského úveru. Nesprávne započítanie, zaradenie poplatku za poskytnutie úveru (ako na to poukázal aj SD EÚ v rozsudku C-377/14 zo dňa 21.04.2016) nie je formalitou, ale má za následok podhodnotenie RPMN ako celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, vyjadrených ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru (§ 2 písm. i) zákona č. 129/2010 Z.z.), t.j. jej uvedenie v nižšej než skutočnej výške, čo je na neprospech spotrebiteľa, nakoľko sa mylne domnieva, že mu je poskytovaný úver za nižšie celkové náklady než v skutočnosti sú a čo môže mať vplyv na jeho rozhodnutie, či bude mať záujem o úver od konkrétneho veriteľa alebo si radšej vezme úver od iného veriteľa ponúkajúceho úver za nižšiu RPMN. Pri nesprávnom uvedení RPMN však nevie ponuky úverov na trhu relevantne vyhodnotiť. Inak povedané, čím vyššia je istina poskytnutého úveru a čím nižšie sú celkové náklady spojené s úverom a tým aj RPMN, tým je úver pre spotrebiteľa „lacnejší“ a naopak, čím je nižšia istina úveru a vyššie celkové náklady spojené s úverom a tým aj RPMN, tým je úver pre spotrebiteľa „drahší“.

36. Ako správne uviedol už súd prvej inštancie, zaradenie poplatku za poskytnutie úveru od istiny nie je správne ani z pohľadu úročenia, nakoľko úrok je odplatom za to, že veriteľ sa vzdáva časti svojich prostriedkov, ktoré by inak mohol použiť iným spôsobom a dáva ich do užívania dlžníkovi. Úrok teda predstavuje odmenu za to, že veriteľ poskytne svoje peňažné prostriedky dlžníkovi. Poplatok za poskytnutie úveru však nemôže dlžník na rozdiel od reálne poskytnutej istiny užívať, preto nie je namieste, aby veriteľ jeho zaradením do istiny úveru požadoval aj z neho zmluvne dojednaný úrok, čo opätovne navyšuje celkové náklady spojené s úverom.

37. Vyššie uvedené závery napokon vyplývajú z právnej vety a bodu 11. odôvodnenia rozsudku NS SR sp. zn. 9Cdo/287/2021 zo dňa 30.06.2022, zverejneného v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 49/2022, ktoré prispôbiac ich okolnostiam tohto prípadu uviedol súd prvej inštancie v bode 35. odôvodnenia napadnutého rozsudku.

38. V tomto prípade súd prvej inštancie neprijal záver, že by dojednania obsiahnuté vo VOP, či OP neboli súčasťami zmlúv o úvere. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že nie je podstatné, ako si formálne vedie úver veriteľ na ním zriadenom úverovom účte ohľadne každého spotrebiteľa zvlášť, ale akú skutočnú výšku istiny úveru spotrebiteľovi poskytne, lebo len sumu reálne poskytnutú môže spotrebiteľ použiť na ním sledovaný účel (vrátane prípadného refinancovania iného úveru, či zaplata časti splátok tak, ako to bolo v prípade C-377/14). Úverový účet je technickým riešením slúžiacim pre účel prehľadu o transakciách týkajúcich sa úveru.

39. Súd prvej inštancie taktiež nevyhodnotil poplatok za poskytnutie úveru ako neprijateľnú zmluvnú podmienku pre neprimeranosť jeho výšky, nespochyboval, že by žalobkyňa vopred nevedela, že musí poplatok zaplatiť, nepoznala jeho výšku a spôsob jeho zúčtovania. Skutočnosť, či podpisom zmlúv o úvere súhlasila so spôsobom jeho zúčtovania do istiny úveru nie je právne významná. Ako už bolo uvedené vyššie, kogentné ust. § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z. určuje, do čoho má byť poplatok akéhokoľvek druhu započítaný, preto sa od neho nemožno dohodou zmluvných strán odchýliť.

40. Vzhľadom na vyššie uvedené je správny záver odvolacieho súdu o tom, že oba úvery sa považujú za bezúročné a bez poplatkov založený na závere o nesprávnom započítaní poplatku za poskytnutie úveru do istiny úverov (a nie do celkových nákladov spojených s úvermi), a tým uvedení nesprávneho údaju o celkovej výške poskytnutého úveru a v dôsledku toho aj nesprávneho údaju o RPMN v neprospech spotrebiteľa v oboch zmluvách o úvere. Vychádzajúc z týchto záverov preto plnenie žalobkyne v prospech žalovaného nad rámec reálne poskytnutej istiny úverov predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobkyne ako plnenie bez právneho dôvodu.

41. Pokiaľ ide o skutočnosti uvedené žalovaným v odvolaní, a to že žalobkyňa nevyužila právo odstúpiť od úverovej zmluvy, nepožadovala úpravu zmluvných podmienok (napr. formou dodatku), nepodala sťažnosť ani reklamáciu na poskytnuté bankové služby, oba úvery dobrovoľne predčasne splatila v celom rozsahu pred podaním žaloby (úver č. 2 takmer 3 a pol roka pred iniciovaním tohto konania), pri úvere č. 1 zaplatila o 284,57 € menej a pri úvere č. 2 o 1 257,05 € menej ako bolo dohodnuté (pôvodná celková čiastka úveru, ktorú mala zaplatiť), a preto je uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia z jej strany žalobou výkonom práva, ktorý vzhľadom na doterajšie jej správanie nebolo možné očakávať a je v rozpore s týmto jej predchádzajúcim konaním (správaním) a tým zneužitím práva, ktoré nepožíva právnu ochranu v zmysle čl. 5 základných princípov CSP v spojení so súkromnoprávnymi zásadami „neminem laedere“ a „pacta sunt servanda“, k tomu odvolací súd uvádza, že predchádzajúce správanie žalobkyne nesvedčí o ničom inom ako o tom, že sa v minulosti riadila zásadou „pacta sunt servanda“, keď v domnení o súlade zmlúv o úvere so zákonom plnila, čo jej z nich vyplývalo. Od osoby, ktorá nemá vedomosť o nedostatkoch zmluvy nemožno očakávať, že od zmluvy odstúpi, či bude požadovať úpravu navyše formulárovej zmluvy, či podávať sťažnosti alebo reklamácie na bankové služby, ktoré jej boli poskytnuté v súlade so zmluvou. Okolnosť, že žalobkyňa úvery splatila predčasne a tým ušetrila na celkových nákladoch spojených s úverom, svedčia len o jej dobrej finančnej situácii v danom čase. Ak by ich zaplatila v dohodnutých termínoch ich konečnej splatnosti, o to väčšie by bolo bezdôvodné obohatenie žalovaného, ktorý mal nárok len na vrátenie istiny úverov. Zásada „pacta sunt servanda“ platí len potiaľ, kým zmluvná dohoda neodporuje kogentným ustanoveniam zákona. Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Na základe neplatného právneho úkonu, či časti právneho úkonu, ktorá je neplatná (zmluvného dojednania) nie je zmluvná strana povinná plniť záväzok z neho pre ňu vyplývajúci. Zmluvná voľnosť je teda v právnom poriadku limitovaná. Svojím konaním nemohla žalobkyňa žalovaného ani poškodiť, pretože škoda veriteľa nemôže spočívať v niečom, na čo zo zákona nemá nárok. Je len logické, že potom, ako žalobkyňa zistila, že na úroky a poplatky nemá veriteľ pre nesúlad zmlúv o úvere zo zákonom nárok, domáhala sa ich vrátenia ako bezdôvodného obohatenia žalobou na súde. Naopak odporuje logike a zdravému rozumu, aby dobrovoľne v minulosti plnila niečo, o čom by mala vedomosť, že veriteľovi nepatrí a potom to práčne požadovala naspäť cestou súdneho konania, ktoré si vyžaduje procesnú aktivitu a určitú dobu trvá. Vzhľadom na uvedené odvolací súd

nepovažuje iniciovanie súdneho konania žalobou o vydanie bezdôvodného obohatenia za zneužitie práva žalobkyne, či úmyselné konanie v rozpore s jej predchádzajúcim konaním.

42. Aj keď možno vzhľadnúť inú vadu konania pred súdom prvej inštancie v tom, že sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal so žalovaným namietaným zneužitím práva zo strany žalobkyne, nakoľko odvolací súd dal na túto argumentáciu žalovanému odpoveď v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia, je táto vada (nedostatok) konania postupom podľa § 387 ods. 3 veta prvá CSP zhojená.

43. Pokiaľ ide posúdenie momentu nadobudnutia subjektívnej vedomosti o vzniku (a rozsahu) bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného ako rozhodujúceho pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby podľa § 107 ods. 1 OZ, odvolací súd sa nestotožňuje s tvrdením žalovaného, že na porade s advokátom neboli žalobkyňa oznámené žiadne nové skutkové okolnosti. Je pravdou, že žalobkyňa pred poradou vedela, kto je jej veriteľom zo zmlúv o úvere a koľko mu na úvery uhradila, nevedela však, že mu mala uhradiť len istinu úverov, teda že úhradami nad ich rámec sa žalovaný na jej úkor obohatil. Nemožno súhlasiť ani s tvrdením žalovaného, že rozsah bezdôvodného obohatenia je spotrebiteľovi zrejmý už pri realizácii úhrady splátky úrokov alebo poplatkov (na ktoré veriteľ nemal nárok), najneskôr pri splatení úveru. Spotrebiteľ síce v tom čase vie, akú celkovú čiastku veriteľovi uhradil, nevie však, že ju v rozsahu úrokov a poplatkov uhradiť nemal. Žalobkyňa nemohla mať všetky informácie potrebné na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia už v momente, keď žalovaný zúčtoval poplatok za poskytnutie úveru a inkasoval jednotlivé splátky úrokov, resp. ďalších poplatkov, pretože podľa logiky žalovaného sa poplatok započítal do istiny, nie odplaty - úrokov a iných poplatkov a spočiatku sa úhrady splátok mali započítavať (nakoľko úver je bezúročný a bez poplatkov) len na istinu, ktorú v čase zúčtovania poplatku za poskytnutie úveru, či prvých splátok vzhľadom na ich výšku ešte nemohla žalobkyňa zaplatiť, teda v tom čase ešte nemohlo dochádzať k bezdôvodnému obohateniu a teda žalobkyňa nemohla mať o ňom ani vedomosť. Prípadný omyl žalobkyne ohľadne výšky reálne poskytnutej istiny úverov na jej bankový účet preto v tomto prípade nemá relevanciu vo vzťahu k nadobudnutiu jej vedomosti o bezdôvodnom obohatení.

44. Odvolací súd súhlasí s názorom žalobkyne, že závery vyjadrené v rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 11Csp/133/2019 – 46 zo dňa 18.10.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 9Co/128/2019 – 151 zo dňa 29.09.2020 boli prekonané neskoršou judikatúrou najvyššej súdnej authority – Najvyššieho súdu SR, napr. uznesením NS SR sp. zn. 7Cdo 268/2021 zo dňa 28.02.2022 zverejneným v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. R 15/2022, kde sa v bode 19. jeho odôvodnenia o. i. s poukazom na ďalšie rozhodnutie najvyššieho súdu uvádza: „V rozhodnutí sp.zn. 5Cdo/29/2021 najvyšší súd zvýraznil špecifickosť situácie, vzniknutej a vyvolanej osobitosťou právnej úpravy spotrebiteľského práva, najmä zák. č. 129/2010 Z.z. V podstatnom uviedol, že "[z]a skutkovú okolnosť (skutkové okolnosti), ktorá je (sú) podstatná pre nadobudnutie vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, potrebnej pre začatie plynutia subjektívnej premlčacej doby, je podľa názoru dovolacieho súdu potrebné považovať skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že nemá (nemal) plniť splátky spotrebiteľského úveru vo výške dohodnutej v úverovej zmluve. Bez tejto vedomosti je spotrebiteľ v presvedčení, že jeho povinnosťou je (bolo) plniť zmluvne dohodnutý záväzok a splácať dlh splátkami vo výške dohodnutej v zmluve, ktorej návrh riadne a podľa dôvery spotrebiteľa v súlade so zákonom vypracoval veriteľ - dodávateľ ponúkajúci svoj produkt. Nestačí preto len predpokladať, že oprávnená osoba skutkové okolnosti mohla vedieť, alebo sa ich mohla alebo mala dozvedieť, ak by vynaložila potrebnú starostlivosť. Dovolací súd zdôrazňuje, že spotrebiteľova vedomosť o tom, že výška splátok (resp. celého konečného dlhu zahŕňajúceho aj úroky a poplatky) je v úverovej spotrebiteľskej zmluve uvedená nesprávne, je sama osebe skutkovou okolnosťou, nie okolnosťou právnou (zistenie o rozpore takéhoto zmluvného dojednaní so zákonom je len dôvodom nadobudnutia tejto vedomosti) ... Otázkou nadobudnutia skutočnej vedomosti spotrebiteľa o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, nemožno oddeliť od ustálenia momentu, kedy spotrebiteľ túto vedomosť získal. Ide totiž o to, či je možné pri každej zmluve o spotrebiteľskom úvere a u každého spotrebiteľa automaticky usudzovať nadobudnutie skutočnej vedomosti o bezdôvodnom obohatení len na základe spotrebiteľovej dôkladnej znalosti obsahu zmluvy o úvere a povinnosti plnenia na účet veriteľa, čo by v podstate znamenalo prezumpciu jeho vedomosti o rozpore jej (niektorých) ustanovení so zákonom ... Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp.

jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.". Najvyšší súd v danej veci uzavrel, že "podstatnou skutkovou okolnosťou, ktorú by sa mal spotrebiteľ dozvedieť, aby mu začala plynúť subjektívna premlčacia lehota, je vedomosť o tom, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Pri skúmaní momentu, kedy spotrebiteľ nadobudol vyžadovanú skutočnú (preukázanú) vedomosť o tejto podstatnej skutkovej okolnosti ... je potrebné si uvedomiť, že ide o subjektívny okamih, v ktorom sa spotrebiteľ dozvie také skutkové okolnosti, ktoré mu umožnia uplatniť svoje práva v súdnom konaní žalobou o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď sa jeho právo stalo nárokom (actio nata). Rozhodujúce nie je, či možnosť dozvedieť sa tieto skutočnosti mal už skôr".

45. Analogický odkaz žalovaného na uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 249/2023 zo dňa 10.05.2023 nepovažuje odvolací súd za náležitý, nakoľko ústavný súd riešil špecifickú situáciu nadobudnutia vedomosti o škode závislého od ďalšej skutočnosti – objektívnej možnosti určiť rozsah škody až na základe posudku. Tento dôkaz sa však netýkal momentu nadobudnutia vedomosti o vzniku samotnej škody, ale slúžil len na ustálenie jej rozsahu. Preto v tejto súvislosti ústavný súd konštatoval, že začiatok plynutia premlčacej doby (pre ktorý je rozhodujúce o. i. nielen nadobudnutie vedomosti o vzniku škody, ale aj o rozsahu vzniknutej škody) vo všeobecnosti nemôže byť závislý od vôle subjektu (viažucej sa k momentu zistenia rozsahu škody). V tomto prípade pre ustálenie rozsahu bezdôvodného obohatenia nebolo potrebné zabezpečiť žiaden ďalší dôkaz, ktorého zabezpečenie by záviselo od vôle osoby oprávnenej z bezdôvodného obohatenia, rozsah bol zistiteľný hneď pri nadobudnutí vedomosti o vzniku bezdôvodného obohatenia porovnaním súm, ktoré žalobkyňa na úvery zaplatila a mala zaplatiť.

46. Pokiaľ žalovaný uviedol, že skutkové a právne okolnosti prejednávanej veci sú odlišné od tých, ktoré posudzoval SD EÚ vo veci C-485/19, pretože žalobkyňa sa nedomáha vydania plnenia poskytnutého na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, ale uplatnený nárok má vyplývať z toho, že úvery sa považujú za bezúročné a bez poplatkov, a to zo zákona, preto sa neaplikuje na túto vec záver rozsudku SD EÚ o 10 – ročnej premlčacej dobe na vydanie bezdôvodného obohatenia, odvolací súd k tomu uvádza, že 1. výrok rozsudku SD EÚ vo veci C-485/19 zo dňa 22.04.2021 citovaný už v bode 10. odôvodnenia tohto rozhodnutia pojednáva nielen o žalobe spotrebiteľa o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe nekalých podmienok v zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ale aj o žalobe spotrebiteľa o vrátenie súm neoprávnene zaplatených v rámci plnenia zmluvy o úvere na základe podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS. Aj vo vzťahu k tejto žalobe judikoval, že zásada efektivity bráni vnútroštátnej právnej úprave o objektívnej trojročnej premlčacej dobe na vydanie bezdôvodného obohatenia. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS bola do slovenského právneho poriadku prebratá zákonom č. 129/2010 Z.z., čo vyplýva z jeho prílohy č. 1 Článku 10 ods. 2 uvedenej smernice zodpovedá ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. upravujúceho náležitosti zmluvy o úvere, vrátane údaju o celkovej výške poskytnutého úveru, RPMN, pričom v článku 23 danej smernice je stanovené, že členské štáty ustanovia pravidlá o sankciách za porušenie vnútroštátnych ustanovení prijatých na základe tejto smernice a prijmú všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili ich vykonávanie. Ustanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Sankcia za nedodržanie niektorých obligatórnych náležitostí zmluvy o úvere v podmienkach právneho poriadku SR je stanovená v § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., a to, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyňa sa v tomto prípade žalobou domáha titulom bezdôvodného obohatenia vrátenia súm, ktoré neoprávnene zaplatila žalovanému v rámci plnenia zmlúv o úvere na základe ich podmienok, ktoré sú v rozpore s požiadavkami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, konkrétne s jej článkom 10 ods. 2, preto možno uzavrieť, že závery rozsudku SD EÚ vo veci C-485/19 zo dňa 22.04.2021 v spojení s uznesením NS SR sp. zn. 7Cdo/268/2021 zo dňa 28.02.2022 o aplikácii 10-ročnej objektívnej premlčacej doby pri práve spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy sa vzťahujú aj na tento prípad.

47. Pokiaľ žalovaný v odvolaní poukázal na závery vyplývajúce zo skorších rozsudkov SD EÚ z 9. júla 2020 vo veci Raiffeisen Bank a BRD Groupe Sociétés Générale, C-698/18 a C-699/18, a zo 16. júla 2020, Caixabank a Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, C-224/19 a C-259/19, a to, že stanovenie primeraných lehôt spotrebiteľom na podanie žaloby pod hrozbou premlčania v záujme právnej istoty je zlučiteľné s právom Európskej únie, to sa týka aj pravidla umožňujúceho vzniesť námietku premlčania

proti žalobám podaným spotrebiteľom aj pri žalobách o uplatnenie reštitučných účinkov vyplývajúcich z určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru; ak je premlčacia lehota stanovená v zákone a je vopred známa, ide o dostatočné opatrenie na to, aby dotknutému spotrebiteľovi umožnila pripraviť a podať účinný prostriedok nápravy, dĺžka premlčacej lehoty tak sama osebe nie je nezlučiteľná so zásadou efektivity, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že s týmito závermi sa SD EÚ v rozsudku vo veci C-485/19 zo dňa 22.04.2021 vysporiadal o. i. v bodoch 59. – 65. odôvodnenia, z ktorých vyplýva, že na prvý pohľad sa môže zdať, že trojročná premlčacia doba na uplatnenie práva (na vydanie bezdôvodného obohatenia) stanovená právnym poriadkom členského štátu EÚ je v zásade dostatočná, a preto sama o sebe nie je nezlučiteľná so zásadou efektivity, avšak v spojení so stanoveným začiatkom plynutia premlčacej doby, vzhľadom na skutočnosť, že je možné, že spotrebiteľia nevedia o svojich právach vyplývajúcich zo smernice 93/13 alebo 2008/48, prípadne nepoznajú ich rozsah a zmluvy o úvere sa vo všeobecnosti plnia počas dlhého obdobia, nemožno vylúčiť, že prinajmenšom pre časť uskutočnených platieb môže dôjsť k uplynutiu premlčacej doby ešte predtým, než sa skončí platnosť zmluvy, preto takýto režim premlčania môže spotrebiteľom systematicky odopierať možnosť domáhať sa vrátenia platieb uskutočnených na základe zmluvných podmienok, ktoré sú v rozpore s uvedenými smernicami. Preto SD EÚ uzavrel, že (zákonné) podmienky, ktoré vyžadujú od spotrebiteľa, aby podal žalobu v lehote troch rokov od dátumu, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu, pričom k tomuto obohateniu môže dôjsť počas plnenia dlhodobej zmluvy, sú takej povahy, že môžu nadmerne sťažovať výkon práv, ktoré mu priznáva smernica 93/13 alebo smernica 2008/48, a preto sú v rozpore so zásadou efektivity.

48. Odvolací súd v zmysle § 379 písm. a) CSP preskúmal aj od výroku vo veci samej závislý výrok rozsudku súdu prvej inštancie o nároku strán sporu na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie rozhodol v rozsudku o nároku strán sporu na náhradu trov konania podľa pomeru ich úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP) vykonateľným výrokom, v ktorom uložil žalovanému povinnosť na plnenie nároku žalobkyne na náhradu trov konania a uviedol aj lehotu na plnenie tohto nároku (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/41/2016 zo dňa 25.05.2017). Odvolací súd preto ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil aj tento výrok rozsudku súdu prvej inštancie.

49. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalobkyňu priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% vzhľadom na jej plný úspech v odvolacom konaní, keďže odvolanie žalovaného nie je dôvodné. Aj o výške a prijímateľovi náhrady trov odvolacieho konania rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Z tohto dôvodu určil odvolací súd začiatok lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 2 CSP od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov odvolacieho konania.

50. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods.u 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. u 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP, resp. dovolanie má vady podľa § 429 CSP napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 CSP v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) CSP v spojení s § 436 ods. 1 CSP).